

Konkurrencen om Udvidelse af Sorgenfri Kirkegaard, Lyngby

En Konkurrence om et dansk Kirkegaardsanlæg er en Sjældenhed, og selv om det flere Gange er krævet, at man ved større Projekteringsarbejder arrangerede en saadan, er dette ikke sket. Nogen synderlig Erfaring for, hvorledes en saadan udskreves og virkede, har man derfor ikke haft, hvorvel man nok har kunnet parallelisere fra Parkkonkurrencer til Kirkegaardskonkurrencer, og om man havde villet det, fra det første Omraades Konkurrencer maatte have kunnet udnytte derved indvundne Erfaringer ved Udskrivelse og Bedømmelse af Kirkegaardskonkurrencer.

Ved den Konkurrence, som nærværende omhandler, har man ikke haft synderlig heldigt Greb paa det første Omraade: Konkurrenceudskrivningen. Om der ligger nogen større Tanke bag ved, skal være usagt; men man har Lov til at undre sig, naar en Kommune som Lyngby for det første nøjes med at publicere Konkurrenceudskrivningen i et lokalt Blad, som ikke kan forudsættes læst af andre end Kommunens Beboere, og for det andet ikke stiller mere end een Præmie (paa 500 Kr.) i Udsigt plus „Ret til at købe andre Projekter for 100 Kr. Stk.“, naar man samtidigt forbeholder sig enhver Ret til at „benytte disse Projekter eller deres Ideer“. Regner man, at Omkostningerne ved Kirkegaardens Udvidelse kan blive c. 20,000 Kr., hvad meget let kan blive Tilfældet, er det et saare beskedent, ja urimeligt lille Honorar, Kommunen paa den Maade kan nøjes med at betale Forfatteren til det benyttede Projekt.

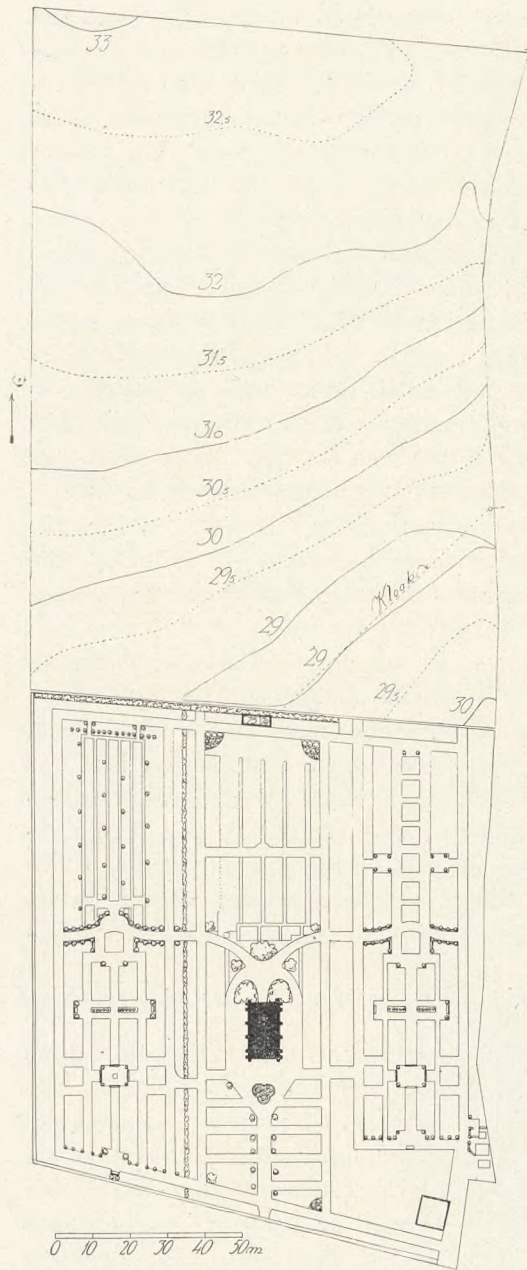
Til Brug for Deltagerne i Konkurrencen udleveredes foruden to Planer et Program, der i al sin Omstændelighed netop ikke sagde, hvad det skulde sige, nemlig hvorledes Planerne vilde blive bedømt, især i hvilken Rækkefølge man kunde regne med, at man tog Hensyn til praktiske, økonomiske, æstetiske m. fl. Forhold, og idet der viser sig at være et betydeligt Misforhold mellem Programmet og Bedømmelsesproportionerne, skal begge Dele i det følgende stilles overfor hinanden, idet man ubetinget maa lade Kommunen, at Affattelsen af de sidste ikke lader noget tilbage i Tydelighed, men til Gengæld burde de Forhold, som disse paapeger, naturligvis ligesaa ubetinget være meddelt Deltagerne som værende de Hovedpunkter, hvorefter Projekterne bedømtes.

I Programmet stilles bl. a. følgende Punkter op som Krav, Henstillinger eller Ønsker:

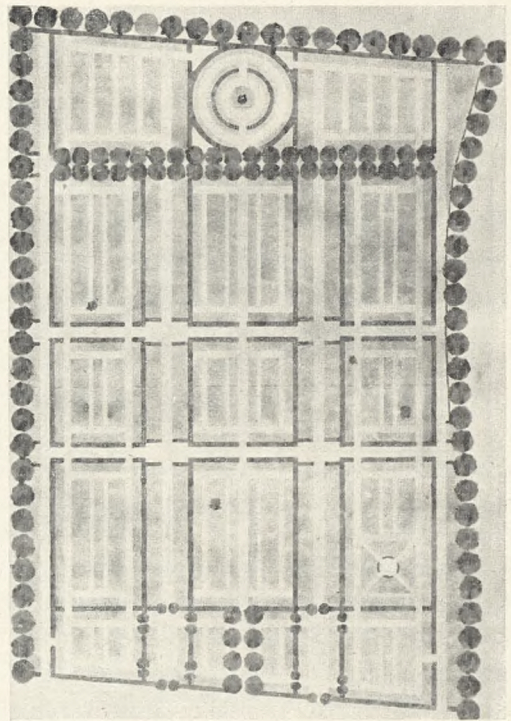
„Paa Detailplanen . . . angives foruden de projekterede Hovedveje og Gange paa det nye Terrain tillige Gravstedsordningen, idet der kan skelnes mellem fritliggende Familiegravsteder (mindst 5×5 m²), dobbelte (5 m dybe) og enkelte (2,5 m dybe) Liniebegravelser . . . Det er dog ikke nødvendigt at foretage en Opdeling af Terrainet i de enkelte Gravsteder. Det er tilstrækkeligt ved Maalangivelser at vise, hvilken Art Begravelse et Terrain er bestemt for. Desuden skal der paa Planen indtegnes saadanne Anlæg og Beplantninger, som de konkurrerende maatte finde ønskeligt . . .

Til Oplysning for Deltagerne tjener endvidere følgende:

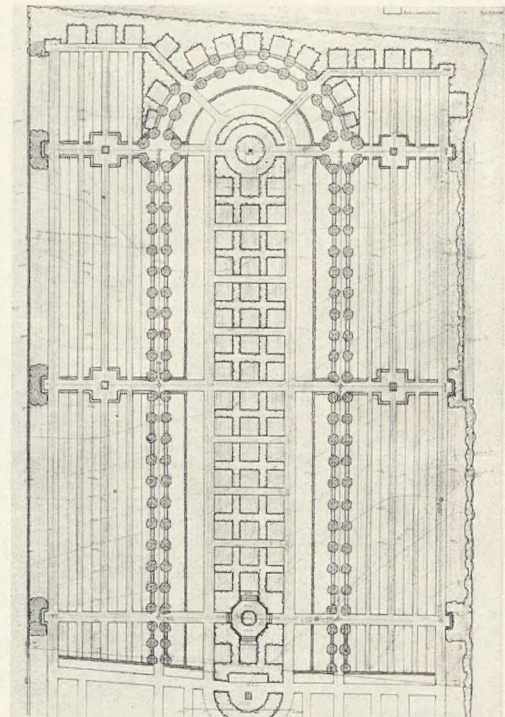
- 1) at der er Mulighed for en mindre Skelregulering langs det ny Areal Østside . . .
- 2) at den . . . viste 3,0 brede Sti . . . skal tjene som Forbindelsesvej mellem . . .

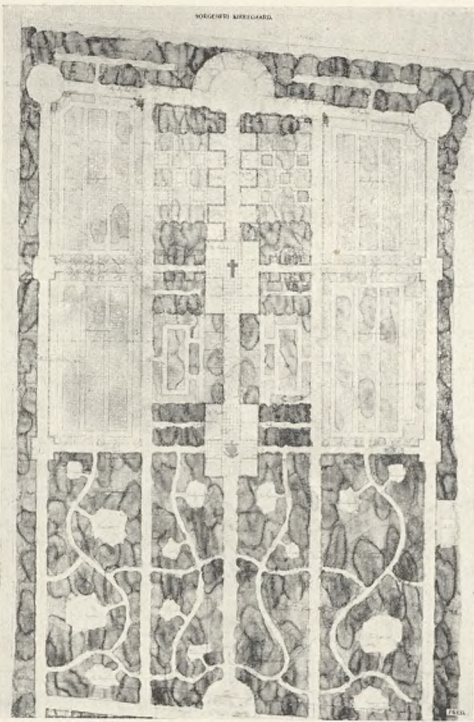
Opmaaling. 1:2000.
Nederst den gamle Kirkegaard, øverst Arealet,
hvorom der konkurreredes.

Arkitekt Einar Rasmussen, Gentofte. (Præm.)

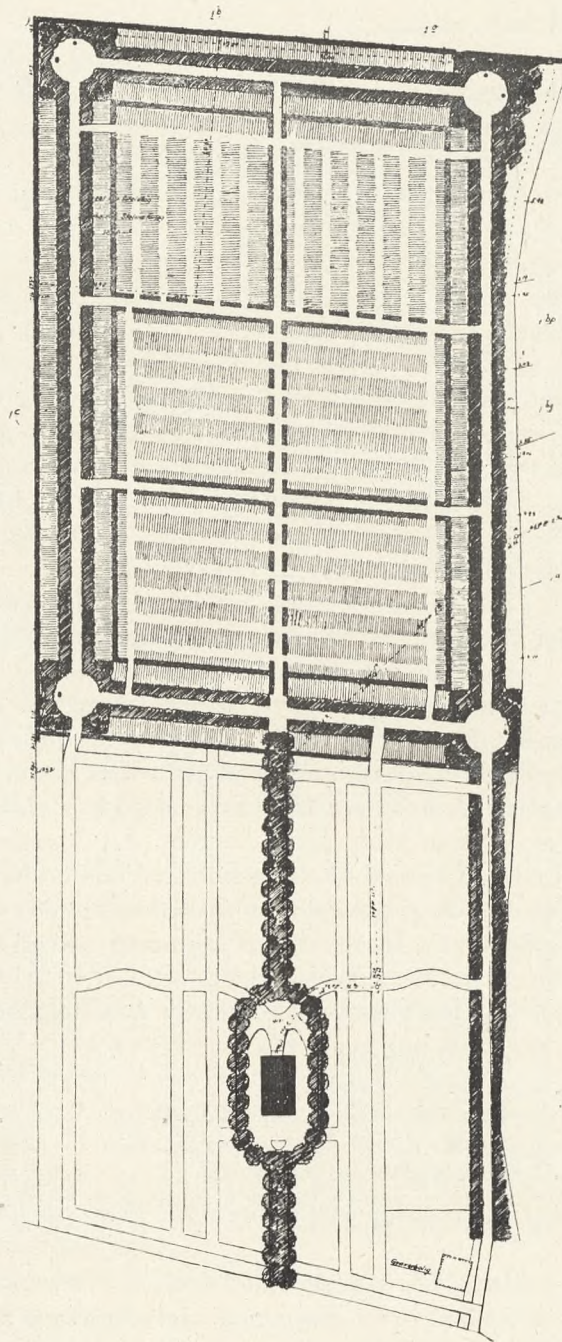
Anlægsgartner Vald. Hansen, Kbh. (Indk.)

Arkitekt *Edvin Christiansen*. (Indk.)

C. Th. Sørensen. Perspektivtegning.

Havearkitekt *C. Th. Sørensen*, Kbh. (Indk.)

to Matr. Nr. . . . , hvorfor man ønsker denne Sti holdt udenfor den egentlige Kirkegaard og hegnet mod denne,

3) at den høje Bøgehæk mellem den eksisterende Kirkegaard og det ny Areal vil blive sløjft,

4) at den Vej paa den eksisterende Kirkegaard, hvori der . . . er indtegnet en Kloakledning, er udlagt i 3,0 m.s Bredde og befæstet med Singels, saa den kan bruges som Kørevej fra Kapellet til det ny Areal,

5) at Størstedelen af Smaagravstederne paa den eksisterende Kirkegaard ret Nord for Kapellet mellem dette og Nordskellet vil være sløjfede indenfor en ret kort Aarrække, saa der er Mulighed for Anlæg af en bred Gang fra det højtliggende Kapel ned over det nævnte Areal. Dog kan Gravstederne Nr. 74 og 75 (se Opmaalingen Pag. 42), hvorover en saadan Gang, hvis den skulde gaa i lige Flugt ind gennem Bøgehækken ved Markskellet, maatte føres, næppe sløjfes indtil videre.

6) Det ny Areal afvandes til den paa Planerne viste Hovedkloak, der er lagt. Der ønskes saa vidt muligt ikke udlagt Gravsteder over Ledningerne, saaledes at man til enhver Tid er fritstillet m. H. t. Eftersyn og Opgravning til denne Kloak. Dog kan Kloaken, hvis ganske særlige Grunde maatte gøre det ønskeligt, omlægges noget.

7) Kisterne skal staa med Underkant i Dybde plus 2,20 under Terrain . . . hvorfor det lave Terrain omkring plus 20,00 Kurven enten maa opfyldes noget eller udlægges til andet end til Gravsteder.

Endelig anførtes det, at det samlede Areal af den gamle Kirkegaard var 16,549 m², det nye 22,420, og at man tænkte sig Udvidelsen foretaget successivt“.

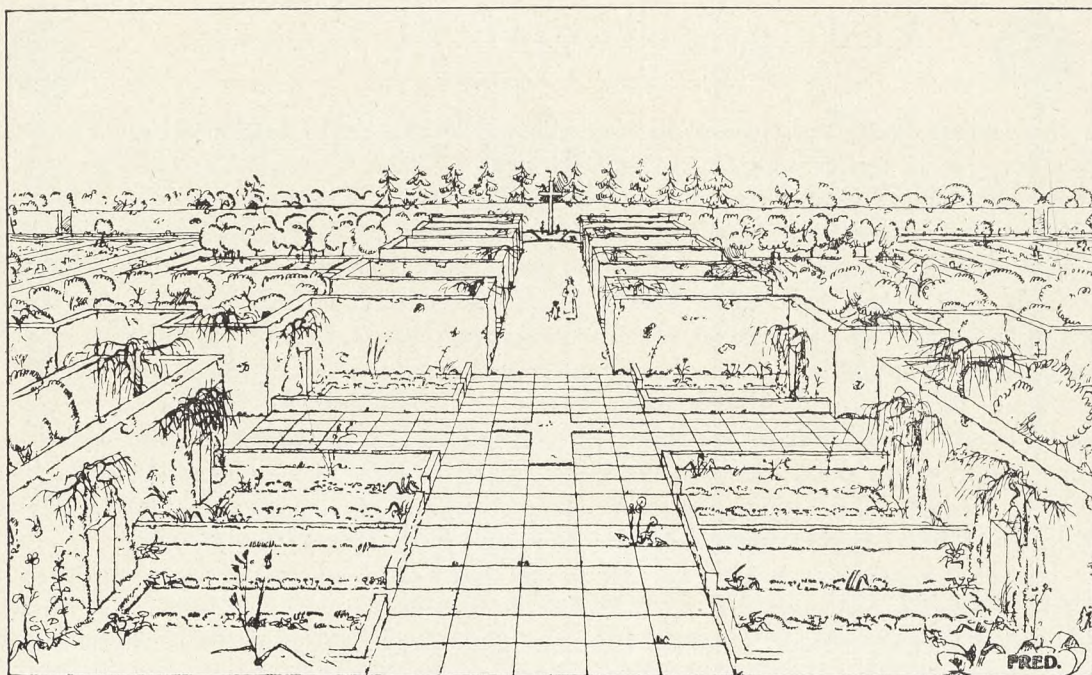
Som Følge af Programmets Fremhævelse af Hensyn til Kloakledningen, Indrettelse af større (efter Lyngby-Forhold formentlig ret uforholdsmæssigt store) Familiegravsteder, Hensyn til de to Gravsteder, som man ikke mente at kunne sløjfe, og som hindrede Gennemførelsen af en iøvrigt meget nærliggende Løsning af Færdselsproblemet m. fl. Forhold, maatte de konkurrerende forudsætte, at det var efter disse Hensyn, Planen vilde blive bedømt. En Mængde af Deltagerne havde da ogsaa taget skyldigt Hensyn til de opstillede Punkter, hvorimod adskillige andre ikke havde gjort det. Og Proportionerne for Bedømmelsen viste, at netop flere af de Forhold, som Deltagerne i Henhold til Programmet satte i første Række, ved Bedømmelsen anførtes som secundære Synspunkter, mens helt nye Fordringer pludselig dukkede op.

Ved Bedømmelsen opstillede man følgende:

<i>Hovedsynspunkter:</i>	6. Æstetisk Behandling.
1. Udnyttelse af Arealet.	<i>Sekundære Synspunkter:</i>
2. Egnethed til successiv Udformning.	7. Det lave Terrains Udformning.
3. Forbindelsen med den gl. Kirkegaard.	8. Færdselsordningen.
4. Randbehandling og Beplantning.	9. Pladser til Affald.
5. Skøn over, hvorvidt Planen er forholdsvis billig eller forholdsvis dyr.	10. Klassificering af Gravsteder og Begravelser med særlig Beliggenhed.

Mens der saavidt vides ikke har været saglig (kirkegaardskyndig eller gartnerisk) Assistance ved Udformning af Programmet, var Hr. Kommunegartner *G. N. Brandt* tilkaldt ved Bedømmelsen.

Af de her offentliggjorte Projekter vil det kunne skønnes baade i hvor høj Grad, Præmietagerne har taget Hensyn til Programmets Ordlyd, og i hvilken Grad Bedømmelseskomiteen har gjort det. I Hovedsagen kan man sikkert (ud fra Bedømmelses-

proportionerne) sanktionere Bemærkningerne i Betænkningen, der for de præmieredes Vedkommende lyder:

„*Betula*” (Hr. Anlægsgartner Valdemar Hansen): „Økonomi og Vejforhold er gode, men Randbehandlingerne og de mange Hjørnegravsteder i Midterpartierne er uheldige. Om Midteraksen gælder Bemærkningerne for „*Nepeta*” („lagt overdreven Vægt paa Fortsættelse af det gamle Kapels Akse“), ligesaa Anordningen af de nordlige Familiegravsteder („er smukt ordnede“).

„*Pinus*” (Hr. Havearkitekt C. Th. Sørensen): Et smukt Projekt med god Økonomi. Dets Mangler er mindre god Forbindelse med den gamle Kirkegaard og de mange skæve Vinkler. Ideen i Beplantningen er smuk, men lidet egnet til successiv Udførelse“.

„*Fred*” (Hr. Arkitekt Edvin Christiansen): „Trods sine smukke Enkeltheder indeholder Projektet dog ikke Momenter, der er anvendelige under de givne Forhold“.

„*Rød Cirkel*” (Hr. Arkitekt Einar Rasmussen): „Sammenlignet med „*Pinus*“, der er udformet efter lignende Principper, har Projektet undgaaet Overtal af skæve Vinkler. Endvidere giver den stærke Opdeling i smaa Haver stor Intimitet. Tværgangene uden Grave er en af Projektets adskillige smukke Enkeltheder. Nichegravstederne kan paa tilfredsstillende Maade indrettes paa passende Steder. Forfatteren har ikke gjort tilstrækkeligt Rede for Randbehandlingen“.

Flere af Deltagerne i Konkurrencen indsendte foruden Planerne ogsaa Beskrivelser, som vi dog ikke er i Stand til at meddele Indholdet af.

Af de her nævnte og af Bedømmelsesudvalget fremhævede Projekter modtog de tre førstnævnte 100 Kr., medens sidstnævnte, Hr. Arkitekt Einar Rasmussen, Gentofte, fik Præmien paa 500 Kr.

Perspektivtegning. Arkitekt Edvin Christiansen.